

перед аудиторією. Студенти в аудиторії більш активно приймають участь в обговоренні матеріалу лекції й краще його засвоюють.

Потрібно зазначити, що впровадженню даного підходу передувала попередня робота керівництва і всього колективу університету. Ми виділимо лише три аспекти цієї роботи, зокрема, достатню педагогічну підготовку студентів, забезпеченість студентів підручниками та навчально-методичними посібниками, придбання сучасних медіа засобів. Переконані, що потрібно й далі рухатись у цьому напрямку.

Досвід роботи у зазначеному напрямку буде продовжений і в наступному семестрі. Зрозуміло, що він викличе чимало проблем, можливо, помилок, але точно — пошуків і відкриттів.

*В. М. Івахненко, проф.,
кафедра обліку в кредитних і бюджетних установах
та економічного аналізу*

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЗІ СТУДЕНТАМИ, ЯКІ ВИВЧАЮТЬ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Успіх самостійної роботи значною мірою залежить від чіткого розподілу тем та вузлових питань курсу, що вивчається, між аудиторними заняттями та роботою студента вдома. Певним підсумковим етапом самостійного вивчення матеріалів наукової дисципліни є виконання індивідуальних завдань.

У курсі економічного аналізу є можливість перевірки засвоєння нормативного матеріалу шляхом розв'язання різних за складністю та трудомісткістю задач. Причём слід надавати перевагу відносно простим задачам і відповідно збільшувати їх кількість і намагатися охопити якомога більше питань програми.

Для запобігання списування завдань, яке ще практикується серед студентського загалу, необхідно збільшити кількість варіантів з 3—5 до 25—30. Таким чином, у студентській групі можна нарешті забезпечити видачу справді індивідуального завдання. Звісно, це вимагає від викладачів кафедри створювати нові покоління посібників — завдань та розробляти відповідні процедури їх використання. Так, наприклад, посібник для самостійної роботи з економічного аналізу містить близько 300 задач, а у світлі нових вимог їх повинно бути у декілька разів більше.

У зв'язку з цим доцільно розглянути створення більш гнучких графіків подачі окремих блоків задач протягом навчального семестру та їх перевірки. Планові консультації викладачів у цих умовах будуть більш доречними як елемент навчального процесу, а передбачені години навантаження можна реально відпрацювати.

Індивідуалізація завдань підвищує трудомісткість навчального процесу, оскільки вимагає розробки великих за обсягами методичних матеріалів, а також значних витрат реального часу на прийом та перевірку окремих завдань.

На попередній конференції неодноразово підкреслювалось, що необхідно формувати систему мотивації навчання у студентів. Мабуть, настав час створювати і відповідну систему мотивації у викладачів до удосконалення самостійної роботи студентів. Дуже важливо, щоб цей процес не перетворювався у формальні процедури. Тому поряд з покращенням практики поточного контролю успішності студентів слід не забувати, що відповідні заходи слід вживати з боку самої кафедри за роботою кожного викладача.

*Н. Т. Іващенко, доц.,
кафедра статистики*

МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ДО ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Перебудова системи навчально-виховної роботи на засадах Болонської декларації одним із завдань ставить модернізацію викладання дисциплін.

Сучасна система організації викладання дисциплін та самостійної роботи студентів має спрямовуватись на кінцеву мету навчання — засвоєння в повному обсязі навчальної програми дисципліни і формування у студентів рис і навичок фахівця вищої кваліфікації. Відтак, успіх навчального процесу буде залежати від того, наскільки викладач уже з першої лекції зуміє налаштувати мислення студента і сприйняття ним матеріалу на кінцевий результат — скласти іспит не формально, заради оцінки, а з глибокими знаннями дисципліни, можливістю її практичної адаптації. Отже, йдеться про переосмислення технології «викладання — засвоєння» і доктрину переорієнтації студентської психології. Студент має розуміти і відчувати, що іспит — це формальний бік